

Szerkesztőség és kiadó hivatal.

Placc: SIMONFFY-ház a város-házával szemben.

HIRDETÉNYEK.

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok, valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők

Értesítések levelek csak ismert kezektől fogadtatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

X. évfolyam. 1883.

Debreczen. Szerda, ápril 11.

71. szám.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán

küldve:

Egész évre	10	frt	—	kr
Félévre	5	frt	—	—
Negyedévre	2	frt	50	—
Egy órára	1	frt	—	—

Hirdetési díj:

Öt-hasábsopetitör egyezserei beiratásáért 5 kr.

Bélyegdíj minden hirdetéért külön 30 kr.

Nyiltér 4 hasábsopetitör 20 kr.

Előbb gondolkozni, azután beszélni.

(T.) Azt a kis jó hírnevet, — mert bizony soknak nem sok, — melyet Thaly Kálmán képviselő ur a történetírás terén szerzett, a politika terén minden áron eljársani igyekszik. Már az maga, hogy a képviselői padokon akadémiái tagságával díszeszkizik, azaz kérkedik: hogy ő nem fogad el tanácsot senkitől, mert ő akadémiái tag, az már maga igen gyermekes egy tudósra nézve; az pedig, hogy kijelenti, miszerint, ha a kormány felügyelete a reformatus középiskolákban létrejön, hát ő a tanárokat és tanulókat ellentállásra fogja igazgatni, egy képviselő szájából oly nyilatkozat, mely egy törvényhozónak állásával tökéletesen ellenkezik. Hát megmondta volna Thaly Kálmán ur, hogy ezen nyilatkozatával azért blamírozta magát legjobban, mert nem fog merni szavának állni, nem fog merni szavának állni azért, mert nem találja széles ez országban egyetlen oly tanárra sem, ki magát, mint magyar ember, magyar hazafi és tanár, a fennálló törvényekkel való ellentállásra feligazgatni engedné. Tanulót nem mondom hogy ne találja egyetlen-kettőt, ámde az igazítás eredménye ezen szegény tanulókra nézve az lenne, hogy ők innák meg a levét, mert a törvényes hatalommal szemben minden este ők huznák a rövidbetűt, a mi egész életükre kihathatna, és szerencsétlenségükre lehetne. A szülék meg is köszönhetnék szépen. Thaly Kálmán urnak ilyenét fellépsét.

Mert hiszen könnyű a hírlapíró uraknak, de még könnyebb a sérthetlenségi előnyvel bíró képviselő uraknak igazgatni. Az egyiket fedezi az esküdtzék jámborsága, a másikat pedig fedezi a mandatum, hanem akiket senki sem fedez, azok nem mások, mint kik fel hagyják magukat igazgatni. Ott voltak a budapesti kravalok, ott voltak a pozsonyi kravalok, ott voltak a kápolnai kravalok, ott volt a temesmegyei gyilkosság, — vajjon görbült-e meg az igazatónak csak egy hajszáluk

is, hanem bezzeg, a kiket agyonlöttek, a kiket elítéltek, a kik életüket és szabadságukat veszítették, azok áldhatták a kényelemben esibukozó bátor hazafiakat, kik midőn törvény elébe állítottak, még azt is megtagadták, hogy valamit szóljak avagy irtak vala, sőt kijelentették, hogy a kravalokat ők maguk is helyteleníték, és a tüntetőkkel való minden szolidaritást visszautasítanak. Így szokott az lenni mindig.

Egyébiránt Thaly Kálmán ur, a mint veszem észre, sokkal nagyobb embernek képzeli magát, mint a milyen. Mert ha ő azt hiszi, hogy Magyarorszában az ő igazítására megmozdulna egy falevél, akkor rettenetesen csalódik. Ugyan kísértse meg! Ismerkedjék meg saját erejével és nagyságával. És noha Debreczen városát kálvinista Rómának szokták nevezni, és habár Debreczen városában a lakosság egy része a Thaly ur pártjához tartozik, ugyan kísértse meg Debreczenben, hogy a fennálló törvények elleni igazgatással tudna-e menni odáig, hogy híveit tettelegességre ingerlje. Mert ha bár szélsőbali is az ember, azért lehet az embernek józan esze, a józan eszű ember pedig képes belátni, hogy beszélni szabad országban szabadon lehet, ám a tettelegesség már több a kettőnél, és hogy a ki a törvényes, alkotmányos hatalommal szembe áll, annak nem fogják puhára vetni az ágát.

Hát csakis azért nem tartjuk a Thaly ur nagy hangját és kebel veresét veszedelmesnek, mert tudjuk, hogy nagy ereje, melylyel a mint látszik nem bír, mind a protestáns hitfelekezet tanári karának józanságán és hazafiságán, mind pedig a tanulók józanságán és hazafiságán meg fogna törni, és megtörik. De mert az igazítás nem mindig ily értelmes közönséghez van intézve, melynek gyakran több belátása van, mint magának az igazatónak, — talán mégis jó lenne, ha a képviselő urak ott a biztos helyen megmondolnák, hogy el lehet dobni az üszköt könnyelműen, hanem aztán nincs ember, mikor a következményekért felelni

kell, és csakis a félrevezetettek vallják kárát.

— Késő ébredés. Arad, Torontál, Temes-, s Krassó-Szörény megyék románaiju intelligentiájának körében nagy mérvű s komoly mozgalom indult meg a középiskolai törvényjavaslat ellenében. A mozgalom főleg az oláh ügyvédek és papok vezetik. Czéljuk négygyűlések által tiltakozni a javaslat ellen. Temesvárott már legközelebbre nagy népgyűlést terveznek, melyen képviselve lesz az egész délvidéki oláhság.

— A képviselőház második ülészakát, mint jó forrásból értesülünk, még a pünkösdi szünetek előtt berekesztik. A még hátralévő idő alatt a most részletes tárgyalás alatt lévő középiskolai törvényen kívül nem is kerül szövegre kiválóbb fontosságú ügy.

— Ausztria-Magyarország, Németország és Olaszország szövetségére vonatkozó tudósítás, mint a „Bud. Cor“-nak jelentik, ballon d'essai és valószínűleg párisi gyártmány. Az illető sürgöny, amár Rómában van kelteve nem adatott fel Rómában, sem máshol Olaszországban. Indiscretióról nem lehet szó, hanem csak oly kísérletről, a melynek czélja költött combinációk segítségével megtudni az igazi tényállást.

Országgyűlés.

Budapest, ápril 10.

A középiskolai javaslat 22. és 24. §§-felett döntött ma a képviselőház, óriási többséggel elfogadván a §§-ra vonatkozólag Zsilinszky Mihály módosításait, melyek ellen csupán néhányan a felbárlól szavaztak.

Részt vettek a §§-lelti vitában Orbán Balázs, Kovács Albert, Herman Ottó, ki minifélt össze-vissza beszélt, elmondta azt is, hogyan gondolkozik a vallásról általában, megleckéztette a mérsékelt ellenzékét, hogy miért fogadta el a közvetítő módosítványt; megtámadta a kormányt is, miért „engedett”, de megkapta a kellő választ Somssich Páltól és Tisza Kálmántól a ház élénk tetszése között. Helfy igen talpraesetten beszélt a módosítvány mellett és a felekezeti túlzók ellen. A tárgyalás a II. fejezetig haladt, a §§- változatlanul fogadtattak

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

AZ ÉLHETETLEN.

— Elbeszélés. —
Írta: KARCSAG VILMOS.
(Folytatás és vége.)

Igaz, csak most veszi észre, hogy hajdon fivel botorkál az utcán. Megerőlteti lépteit, és sietve halad át egyik utcából a másikba. Ha valami eltévedt, ködös, becsipett hazasietőt lát, kikerüli, s árnyékba húzódik előle, nehogy észre vegyék. — Hanem őt nem hagyja el egy pillanatra sem képzelődése, újra meg újra észbe jut az a borzasztó helyzet, s görcsösen összeszorított öklével hajdon fejére ütögetve, fogcsikorgatva mormolja, hogy:

„Gyáva boldog.”
Az egyik utcából kijut, betéved egy másikba. Öntudat nélkül járkal, (kabátja begombolatlan, nyakkendője kioldva.) — Ágáz-lámpák halványan pislognak, a torony órája tompán éjtelt út. Aurél megrázkódik s megerőlteti lépteit. Hová? Meddig? Mit tudja ő, csak megy. Akárhova, csak haza nem.
Írtözva gondol arra, hogyha ösmerőssel kell majd szóba állani. És valjon fog-e szóba állani vele valaki? Bizonyosan nem. — Mit tegyen hát?

Éles harangszó hallatszik a közelből; egy épület mintha tűzben állana, egy világító tó sötétből. Az a vasúti indóház.
A gondviselés vezette lépteit. El, el! El a városból. Akárhova, csak itt ne lássa őt többé senki.

Aurél nem hányja-veti meg a dolgot, mint a vízberülő a szalmaszálat, ragadja meg a gondolatot, hogy elmenjen innen.

Csengenek egyszer, kétszer. Szaladnia kell, hogy le ne kessen. A futás alatt nem ér rá sorsával foglalkozni, mert csak egy cselja van, hogy elég korán az indóházhoz érkezzenek.

Annyi ideje sincs, hogy menettévet készítsen magának. Elmegy arra, a merre a vasut viszi.

Az álmás pénztárnokának ilyen elkészt, siető urakkal gyakran baja van, hát nem köt ki velők. Kiadja a jegyet.

Az állomásfőnök és két kalauz siet betuszkolni a kocsiba az elkészt utast, a ki, mint látszik, a nagy sietségben még a kalapját is elvesztette.

— Mehet!
Rekedt sipolás, visító fütty hallatszik, a gép szerzeg, susterékol, a kéményből fekete füst között tűzszikrák pattognak elé, a kocsik összezökkennek s a vonat megindul.

Kévs utas van. Aurél egyedül ül a kocsiban.
A hosszu éjen át csak akkor ébred fel mely álmaiból, mikor egy-egy állomásnál a kocsii ajtaja fel-felnyílik s a csipős hideg szél betolakodik.

Néhány óra mennyi változást idézett elő. Az este még boldog volt, s holnapra találkozót adtak egymásnak Elvirával, s ime most elüldözve fut, menekül. De jobb így. Szabad lesz. Holnap levelet ír Elvirának, melyben igazolni fogja tettét.

Ha szereti őt, úgy át fogja látni, hogy nem tehetet másép; ő felelni fog s a távolban is szeretni fogja őt.

E gondolat, bármily megnyugtató volt is, izgatottsága egy percze sem hagyta el. Forgolódott jobbra, balra, egyik szegletből a másikba ült; aztán fázni kezdett. Elzárta az ablak felett a szelöket megtapogatta kezéi

vel a lábmelegítőt, hogy meleg-e, és szorosán összefogta kabátját.

A dértől fehér volt reggel a föld, fa, mikor Aurél kiszállt. A kalauz, ki hivatal-sapkáját viselte, eladta neki kalapját, s így bemehtett a városba, melyben ösmeretlen volt.

A fogadóban szobát nyitottatott magának. Át volt fázva, didergett és aztán az átvirasztott éjszaka, a sok izgatottság megbénították idegeit, s a kályha mellett csaknem alétan elszenderedett.

Mélyen, nagyon mélyen aludt. Mikor felébredt, megijedt a helytől, a hol van. Jö-zanabull itélte meg helyzetét, tettét, s elborzadt. Hiába akarta terve szerint a levelet megírni, belefogott ötször, de mindannyiszor szétépte.

Mit írjon? Ha hazudni nem akar, megkell írni, hogy gyáva volt, nem mert szembe szállani az eseményekkel, ellenségeivel; és meghunyászkodva megugrott. Igen, igen, bizonyval azt fogják híresztelni róla, hogy megszökött, s majd ellátják mindazon cizmekkel, melyekkel a szökevényeket felruházni szokták.

Elvirának pedig pirulnia kell majd, hogy ő ilyen embert még szeretni tudott.

Ez a levél-firkálás ismét hasonlítana az esteli fellépéséhez, amikor léha szavakkal volt sikra, a helyett, hogy arczul ütötte volna öket.

Ugy van, ugy! Ezt kellett volna tennie. Mennyire több oka van rá, hogy most már kétszeres erővel lépjen fel, hiszen most őt is tehetetlenné akarták tenni. — Oh jó urak, ez nem fog sikerülni. Elégtételt kell adniok, ha száz életök van is.

Nincs mit habozni. Férfi akar lenni, ki helyre hozza hibáját. Visszamegy és leszámol,

el, kivéve a 27. §-t, mely Rossiváknak egy enyhítő módosítványával ment keresztül. Ezzel az ülés véget ért.

Baross Gábor.

A Hieronymi Károly visszalépése által megürült államtitkári állomás, mint azt tegnapi táviratunk jelentette, betöltöttet Baross Gábor tegnap letette az esküt a miniszter kezébe, és ezzel megkezdte működését új hivatalában, melyet bizonyára díesőségteljesen fog betölteni. Ez alkalommal talán érdekelni fogja olvasóinkat, ha adjuk az új államtitkár életrajzát.

Bellusi Baross Gábor született Tren-csénmegyében, Pruzsinán 1848. jun. 6-án, tehát még alig 35 éves. Atyja, ki ugyanezen megyében főszolgabíró volt, Baross Antal, anyja Pongrácz Natália.

Tanulmányait Baross Gábor budapesti egyetemen 1869-ben végezte, köz- és váltó-ügyvéd lett 1871-ben. Tanulmányainak befejezésével hivatalt vállalt s 1869-ben tiszt. megyei aljegyző s 1871-ben valóságos aljegyző lett. A sajtó terén is foglalkozott. 1873-ban a „Vágvölgyi Lapok“-at szerkesztvén. 1874-ben főjegyző és árvaszéki elnök lett szülő megyéjében. Gyorsan emelkedett tehát s a megyei közigazgatás terén kifejtett hasznos tevékenysége csakhamar közlélmérésre talált, ugy, hogy 1875-ben egyhangulag választott meg orsz. képviselővé s azóta folyton képviseli a trencsénmegyei illava-puchói választókerületet.

Képviselői tevékenységét a sokoldalúság jellemzi s különösen a középiskolai javaslat és annak mostani szerkezete körül nagy érdemei vannak. — Mindenki emlékezhet még a képviselőház közoktatási albizottságban a jelen országgyűlés első ülészakájában a felekezeti képviselőkkel tartott enquetterre, melyben Haynald bíbornok s a protestáns felekezetek részéről Vay és Radvánszky bárók vettek részt. A tárgyalások lépten-nyomon sok nehéz és szusceptibilitásokat keltő kérdést vetettek fel s már-már attól lehetett tartani, hogy a tárgyalások sikertelenül végződnek, de Baross oly tapintattal vezette a tanácskozásokat szerencsés befejezéséhez, hogy mindenki elismeréssel adózott neki. A delegációkban kifejtett működéséből különös felemlést érdemel az a lelkes buzgalom melyet a katonai akadémia létesítése érdekében kifejtett.

Baross katona is volt; 1869-ben egyéves önkéntes volt a gyalogságnál; 1880-ban a honvédséghez helyeztetett át; 1882-ben had-

s aztán Elvirának választania kell közte és amaz uracs között. Vagy ő, vagy az!

Haszonlesésnek, számításnak, itt nincs helye tovább. Legyen az övé és ő meg fogja tudni védeni, ugy hogy biztosan haladhat cselja, jövője felé. Meg fogja kérdezni tőle. Oh, ő hiszi, hogy Elvira megérti az ő jó szívet s nem fog késmi a választásban. Az esteli eseményekért is bizonyonyal meg fog neki bocsátani. Hát végre is mit tett ő? Szerelme, szennvedélye által elragadtatta magát, s elfelejtette meggondolni, hogy az ő tiltakozása gyenge egy annyit léhítő által szított vihar lecsönésítésére vagy elhallgattatására.

III.

Elvira nem talál senkit, ki vele a történeteket hűen megismertesse. Hall sokat beszélni Vági Aurélról, kit 24 óra óta hiába keresnek a városban. A színháznál csak annyit tudnak róla, hogy a vendéglőben Adorjánossal és néhány fiatal ural összeszólalkozása volt, azután eltűnt és se hire, se hamva.

Boldog, boldogtalan érdeklődik a fiatal ember sorsa iránt. Összekutatják multját, jelenét; tudakozódnak, hogy nem volt-e adósága, mely talán végzetes lépésre vezethette. A háziasszonya néhány kérdézősködő színesnek sem tud adni felvilágosítást; a nagyságos kisasszonyok is csak annyit üzenhet a szobaleánnyal, hogy tegnap, mikor késő déltájban benyitott az urfi szobájába, az ágat azon szent módon találta, a mint ő előtte való este saját két kezével fölvetette.

— Higgye meg lellem galambom, én magam csodálkozom legjobban. Első eset, hogy az urfi házon kívül töltötte az éjszakát. Nem iszákos, nem kártyás, nem lump. A házbért pontosan megfizette mindig.

Nem is hiszi ő, hogy a fiatal ur valami

nagyi rangjáról a védkötelezettség teljesítése folytán lemondott.

A múlt évben tanulmányai céljából utazásokat tett külföldön, északi és déli Németországban, Belgium, Hollandia és Franciaországban, főleg közigazgatási tanulmányokat téve és szakmunkákat gyűjtve a közigazgatási bíráskodásról.

Buzgalmanak és tehetségének méltó jutalma a fényes hivatal, melyet elnyert, és az általános megelégedése, — melyet kinevezése okozott.

Nagy munka vár rá a férjas, erős akarata és becsületességével fogva egész bizalommal várjuk, hogy megfelel a nevéhez fűzött reményeknek. Azon magyar genitálisok egyike ő, a kik bámulatos rövid idő alatt bármely szakmába alaposan betárolják magukat a szellemi erejükkel gyorsan leküzdnek oly akadályokat, melyek más embereknél egy egész életet vettek volna igénybe. Baross államtitkari működéséhez őszintén kívánjuk a legjobb sikert és áldást.

A londoni dinamit-összeesküvés.

Miként tegnap és múlt heti távirataink említették, Londonban megdőbentő kiterjedésű összeesküvést fedeztek fel.

A rendőrség nyomára jött annak az óriási veszélynek, melyben az angol főváros egyes részei forogtak. A Woolwichi szakközlegyek alig képesek alkalmas módot találni a lefoglalt óriási mennyiségű nitroglicerin elpusztítására. Ebből iszonyú képet lehet alkotni azon óriási rombolásról, melyet ezen veszélyes anyag rosz akaratú használása előidézett volna.

A mi a legutóbbi elfogatások egyes részleteit illeti, a rendőrség igen titkolódik. Eljárásából azonban azt lehet következtetni, hogy bizonyítékok vannak kezei között arra nézve, hogy az elfogottak fel akarták robbantani a városházat és a Times szerkesztőségének palotáját. Az a lönyag, melyet a Times szerkesztőségében találtak, ugyanolyan módon van készítve és csomagolva, mint a minót Manchesterben és egy utazó börtöndjében találtak. Minden arra mutat, hogy ez a lönyag a manchesteri ledsam-streeti műhelyből került ki. Két hónappal ezelőtt egy Whitehead Albert nevű 25 éves ember a Ledsam-streeten egy kis boltot fogadott, s kárpitos- és olajúra üzletet nyitott.

Az utolsó hetekben különböző birminghami és környékbeli kereskedésekben 25 liver sterlingért glicerinét vásárolt s állítólag hajnövesztő szert akart belőle készíteni. A kénsavat azonban elég elővigyázó volt más helyen venni, s így a gyanyu nem esett rá. A rendőrség azonban mégis nyomára jött a dolognak, és egy tolvajkules segélyével a hátszóba ajtaját kinyitotta, megvizsgálta az üvegek tartalmát, s Whiteheadot tegnapelőtt letartóztatta.

A robbanó anyag mennyisége, mint fentebb említették, elegendő lett volna az egész Nelson Square légherobantására.

A ládák tartalmát Woolwichban megvizsgálták s egyelőre az arsenáltól mintegy három mértföldnyi távolságra, biztos helyen víz alá helyezték. A robbanó anyagot apró részletekben el fogják szórni a földre, hogy a levegő hozzájárulása folytán alkatrészeire bontassék.

Az az ember, aki Birminghamból Windsorba utazott, hogy ott a királyi palota környékén kísérelje meg a robbanó anyagok alkalmazását, még nem mutatkozott. Időközben

azonban ott oly hatásos és részletes elővi gyászati intézkedések tettek, hogy nem egy könnyen fogja teljesíthetni feladatát.

A Londonban letartóztatott négy egyén a Bow-Streeten fekvő rendőri épületbe szállították. Már ki is hallgatták őket. Tagadják, hogy bűnösök volnának, sőt azt állítják, hogy nem is tudják, mi volt a ládákban. A titkos rendőrök, kik őket elfogták, terjedelmes jelentést készítettek az elfogatásról.

Az egyik letartóztatottnál, ki dr. Gallaghernek nevezi magát, irásokat találtak, melyekből kétségtelenül kitűnik, hogy összeköttetésben állt az amerikai dynamit-párttal. Azt hiszik, hogy a négy letartóztatottnak az volt a terve, hogy az adott jeltre, London négy különböző oldalán légből akarták röpietni. O'Donovan Rossa maga is azt tanácsolta, hogy a jelen idő legalkalmasabb a robbanó anyagok használatára. Az izgatottság óriási, a nép rendkívül fel van ingerelve és a legnagyobb aggodalommal tekint a jövő felé.

S z i n h á z.

(—m.) „Egy párisi regény” Feuilleton Oktáv ötfelvonásos drámája került tegnap színe színpadunkon először. A darabhoz nagy reményeket kötött az igazgató is, a közönség is. Hogy az előbbi esalódott annak oka a közönség, mely egyáltalában nem akar nagy számmal színházba járni, hogy a közönség esalódott, annak oka egyedül — Feuilleton Oktáv.

A „párisi regény” tulajdonképpen nem is dráma, hanem valóságos regény. Nincs meg benne a drámanak legfőbb kelléke, a cselekvény összerakásának akkora, hogy a bevezetésből a bonyodalom, ebből a kifejtelt szükségképpen következzen. Nincs ugye készítve, hogy az egyik jelenet önként maga után vonja a másikat, hanem mindegyik jelenet egy önálló, bevégeztet képet képez, mely azonban nem költi fel az érdeklődést a többi iránt, és nem képes a figyelmet magára a dráma cselekvényére irányozni.

Amely dráma e hiányokban szenved, az határozottan rosz dráma. És hogy a „párisi regény” még sem nevezhetjük rosz drámanak, annak oka abban rejlik, mert az egyes jelenetek oly erőteljesen, oly szépen vannak kidolgozva, hogy e részek tökéletessége képes velünk feledtetni az egésznek hiányait.

A darabnak tartalmát már elmondottuk tegnapelőtti tárcánkban. Aból látható volt, hogy az expositióban nincs meg a dráma magva, azt a szerző saját tetszése szerint később csinálta meg. Így többször összeütközésbe jött a lélektan szabályaival, amelyben nem árnyalhatta ki kellőleg az átmenetet az egyik lelki állapotból a másikba. De mint említettük mindezen hiányokért kárpótol az ügyes jelenetelés, — melynél nyilatkozik ugyan a realizmus hatása, de mégis tulajdonképpen az idyllszerűség, — továbbá egyes alakok sikerült jellemzése.

Legkimagaslóbb alakja a darabnak Chevriell báró. A találó vonásokkal rajzolt, élvhajszó, milliommios bankár L a t a b á r ur adta, és tekintve azt, hogy e szerep a legkitünőbb szalonszínésznek Halminak is nagy fáradságába került, elég jól. Csak a meghalás jelenetében szerettünk volna kissé több valóságot látni.

A második jellemző alak Targyné Marcelle, kit K i s s n é asszony személyesített. Kissné asszonytól eddig kis különböző szerepet láttunk és nem tudjuk, vajjon drámai hősnő-e, vagy pedig lyrai színésznő. Ha hősnő, akkor kár öt más szereppel is farszítani, ha pedig lyrai színésznő, akkor minek adták

— Itt! De milyen különösen néz reám. Feltűnően érdekelni látszik kedvedet ez a... ez a... hogy is mondjam — fiatal ember. — Kollégám.

— Ah, igen, kollégája! Tehát kihívott engem, aztán kihívta a Mukit meg a Köröm Pistát is. Sorban meg akart verekedni valamennyiünkkel. — De hát természetesen ott hagytuk a faképnél, mert hiszen csak nem fogunk elégtételt szolgáltatni, mikor az állítólagos sértésért 24 óra elteltével kéri azt. Hát hol az ördögbe bujált addig? Most már késő henczegetni. Most már kapkod fűhöz-fához, mint Bernáth a menykőhöz. Pedig istenemre mondom kedvem lett volna egy kis heccze. Különben, a mi késik nem mulik, azt mondják, hogy mikor meghalotta, hogy visszatartásitják a kihívást, nagy tragikus — tudja, olyan színpadiasan — ordította, hogy „megölöm azt az embert, aztán magamat.” Na erre már igazán kíváncsi vagyok, hogy ez a jelenet hogyan fog neki sikerülni.

Elvira izgatottan ült székében. Arca halott-halovány lett, szeretett volna szólni, de érezte, hogy a szó torkán elakad.

Előtte világosan állott az a kétségbejött helyzet, melybe Aurél ő érette belesodorta magát. Oh vajjon, hogy fog kiszabadulni? Lesz-e a ki kimentti őt? — Ha más nem, ő megteszi.

Nem volt ideje, hogy arra gondoljon, miként fogja ezt tenni. — Az ajtó hirtelen felnyílt, s Aurél rohant be mint egy örüll, melle zilált, szeméi vérben forogtak, jobb keze egy pisztoly agyát szorította.

— Tudtam, hogy itt foglak találni nyomorult! Meghalsz!

Még fel sem emelhetta a pisztolyt, hogy elkövesse a végzetes lépést, s Elvira felszórált helyéből s keblére borult.

neki Marcelle nehéz szerepét. Az igaz, hogy Marcelle egyesíti magában mindkettőt, azonban mindegyikből oly nagy mértékben, hogy egy oly ifjú színésznőtől, mint Kissné asszony, nem követelhetjük Marcelle alakjának teljes kidomborítását. Mindenesetre dicséretet érdemel a buzgalom, és igyekezet, mely hanglyt és mozgásán egyaránt nyilvánult.

Targy grófot A b o n y i ur adta. Kissé feszesen mozgott, de hatásosan szavalt. F o l t é n y i n é és H. D a n e z Nina asszonyok, továbbá B e n e d e k, S o m l ó és N é m e t h urak mint rendesen ma is jók voltak, amennyire ezt kis szerepük engedte.

Közönség meglehetősen csekély számmal.

Napi hírek.

Naptár. Csütörtök, április 12. Róm. kath. Gyula pk. — Prot. Ezekiel. — Görög-ország (márcz. 31. Ipaes. — Nap két reggel 5 ó. 18 p., nyárzók 6 ó 44 p.

— A debreczeni szinügy egylet alapító, — valamint az 1879-81. évi időszakra aláírt összes részvényes tagjai, a folyó évi április hó 15-én vasárnap délután 3 órakor a városház nagy tanácstermében tartandó közgyűlésre, esetleg érkekezletre tisztelttel meg hívatnak. Targyai lesznek ezen közgyűlésnek előben is a szinügyegylet jövő sorsa feletti intézkedés, továbbá a nyugdíjintézetbe szükséges tagok megválasztása, végre a szinügynek városunkban miként lehet emelése feletti értekezés, esetleg megállapodás. Debreczen 1883. ápril 9. Előköszög.

— Vadnay Vilma kisasszony, színházunk kedvelt primadonnája, holnap csütörtökön tartja jutalomjátékát, mely alkalommal a „Három pár cipő” című énekes életkép kerül színe. Csak egyszerűen tudomására hozzuk ezt a közönségünknek, mert azt hisszük, hogy főlölegesen szeretett művésznőnknek különösen is a közönség figyelmébe ajánlani, de másrészt meg vagyunk győződve, hogy azoknak, akik Vadnay Vilma kisasszonyt ismerik erre nincs is szükségük.

— A hortobágyi küllegelőre bármennyi jóságot legeltetésre kihajítani kívánó jóságot tulajdonosok komolyan figyelmeztetnek, miszerint a jóságok kihajításával egyidejűleg a hajtó czédulákat is magokkal vinni, vagy hajószárjaiktól kiküldeni, s az illető pásztoroknak átadni vagy átadni el ne mulaszták: ellenesben a melletti hogy kihajított jóságok semmi szin és körülmények közt a pásztorok által felügyelet alá be nem fogadtatnak; magokat minden tekintetben a legeltetési rendszabályban meghatározott szigorú eljárásnak teszik ki. Kapitányi hivatal. Debreczen 1883. ápril 8.

— Fényes esküvő volt tegnap városunkban. Helybeli tekintélyes polgár Fischbein Ignác kedves leányát Herminát a kisasszonyt vezette oltárhoz Hoffer Sándor nagykövete ifjú földbírtokos. — Boldogságot kívánunk az ifjú párnak.

— Ifj. Csáthy Károly kiadásában megjelent: Magyar történelmi életrajzok; írta Kállay István. Negyedik átnézett kiadás. Ára köve 26 kr.

— Nagy tűz pusztított a hétfőről keddre virradó éjjel az Ondódon. Szatmári Gábor helybeli gazda pajtája kigyuladt, és a 16 öles hosszú épület csakhamar lángban állott. A szomszédok segélyével végre hosszas munka után sikerült az épület másik részét, mintegy tizenkét ölet megmenteni, és később a tüzet is elfojtani. A tűz, mint halljuk, onnan támadt, hogy az egyik, kis esküvő után ágaskodó ló leütötte az alacsony függő lámpát, mire a nagy mennyiségben

— Öt véded? — kérde Aurél a gondlattól is iszonyodva.

— Nem Aurél! Téged szeretlek!

Egyetlen vágya van most csak. Ölelő karjával, szerető pillantással üzeni el a gondot, bánatot, kétségbeesést annak az ifjunak a homlokáról. Oh, mily undorral gondol most azokra, kik azt a bánatot oda ültették. Ám lassák, irigylejék, s aztán, ha kedvök tartja, hát akár forraljanak borsut is.

Kis feje lehangyalt Aurél keblére, ki hévvel szerelemmel csokolja meg homlokát hosszan — nagyon hosszan.

Adorján megütődik e nem várt jeleneten; hirtelen alig tud szóhoz jutni. — Tudománya egy percre mintha eserbe hagyna, mert nem tudja, boszankodjék-e, vagy pedig emberségre tanítsa a merénylőt. Végre uralodik magán, nyugodt lesz s felkaczag.

— Pompás! hatásos jelenet!

Aurél oly érzékenyen csípte meg a kigyó, hogy szinte felszissog a fájdalomtól, mikor e toladó arczot azzal a kihívó, fitymáló modorral ismét maga előtt látja. Boszút követelve jelent meg előtte mindazon sérelem, mit ez az ember ellene elkövetett... Mintha egy szikra érintette volna, hirtelen átkarolta egyik kezével Elvirát, jobbával pedig ajtót mutatott Adorjánnak.

De Adorján ur nem azon emberek közé tartozik, a kiknek az ajtót mutatnak, kalapjukat veszik s szontyorojva, meghunyászkodva eltávoznak. Ő előbb leszámol, van egy-két komoly szava is ahoz, a ki elég merész ajtót mutatni neki; elég érthetően siet tudára adni a pökendi komédiánsnak, hogy csak a hely iránti tisztelete tartja vissza őt attól, hogy kellő módon felricskázza, Ha nem egy haszontalan, totlatlan gyerkőcczel állna szemközt, úgy tudná, hogy mit kell tennie, de

felhalmozott széna lángot fogott. A lovakat kimentették, de a gazdasági eszközök mind elégték, és a szegény gazda több mint 800 frt kárt szenvedett.

— Hatos Sándor rablógyilkos, mint már említettük, Pécsét elfogott. A megörögzött gonosztevő az „újépületből” megszökövén néhány napig bujdosott a vidéken, aztán Pécsét beállt napszámosnak. Itt egy volt fegyenczarsa által felismertetvén, rögtön elfogott, és tegnap erős katonai fedezet mellett Pestre hozatott. A veszedelmes gyilkos még a fogságában is a lehető legszemtelenebbül viseli magát. Szemébe kaczag öreinek, és olyan vidám hangulatban van, mint kinek lelkét semmi teher sem nyomja. A törvényszék már legközelebb határozni fog a gyilkos felett, és ítélete valószínűleg a kötélt álltali halállal lesz. Hatos Sándor katonai ki fegyverét gyilkos szándékkal felemeli, bár azt nem is viszi véghöz. Hatos erős vasra verve az új épület 5-ik pavillonjának 4-ik számu egyres szobájában van elhelyezve.

— Korai menykőítés. A napokban a szolnok-dobokamegyei Árokajka községében a villám Fehérvári Károly nagybirtokos istállójába, melyben mintegy 60 drb marha volt, beütött és két kanczát egy esküvővel együtt agyonütött. Innen az istálló ablakán kimenve, a konyha kéményét rongálta meg. Szerencsére nem gyújtott.

— Negyedmillió ökrösköz egy lyceumnak. Miskolcra nem rég hunyt el Jóna Tivadar, a ki valóban fejedelmi adományával örökítette meg nevét. A mult esütörtökön hirdették ki végrendeletét, mely szerint 280000 frt értékű összes vagyonát az ág. hitv. késmárki lyceumnak hagyta.

— A megevevtt gyaluforgács. Erdélyből, Kapusról írják a következő esetet: N. K. ottani birtokos leányának a napokban volt esküvője L. gazdatisztel. A lakodalom után a régi „jó világra” emlékeztető tréfákkal folyt le s különösen a lakománál számos tréfával igyekezett a házi ur füzerezni a vendégség kedélyességét és magyaros zamatait. Így pl. egyik fogás ételnek valami rendkívül szép alakú tésztát hordtak körül. Olyan volt, mint a gyaluforgács. A vendégek mindenikevett belőle egy darabot, s aki észrevette a tréfát, kényérjén hagyta. Egyik szomszéd falasi bíró is kivért pár darab „süteményt” s bár furesának találta annak keménységét, megette az utolsó falatig. A társaság erre hangos kacajba tört ki, mert kisült, hogy a sütemény zsemlyemorzsalig igen szépen kisütött gyaluforgács volt! A bíró lett a nevetés központja, de annyira szivére vette a tréfát, hogy a legelősebb személyeskedést provokálta sértetéseivel, s a dolog közte és a házigazda között tettelegességre fajult. A bíró dühében — mit a jó borok hatása fokozott, — lekapta a N.-nek falon függő és szerencsétlenségére töltött pisztolyát s rálőtt N.-re, a kinek a livés felső balkarját zúzta össze. Persze a vídám lakodalom sirató helylyé változott. A bíró befogatott s másnap maga jelentette fel az esetet a járásbírósnál. Valószínű, hogy a dologból nem lesz bünpör, mert N. kijelentette, hogy nem fog vádlóul fellépni jó barátja ellen.

— Dynamitos szivaro Aradon. Szombaton este majdnem szerencsétlenség történt Aradon a Tóth-féle söresarnokban, hol 6 drb britannika szivarban robbanó dynamit találtak. A vendéglős kezeibe vette ugyanis a szivart, midőn a fogástól az behorpadt. Mitsem sejtve, bontani kezdé a szivart, mire napfényre került a kis kupuzákban lévő dynamit. Egy rendőrhadnagy azonnal magához vett a robbanós szivarokból két darabot.

Adorján Ferkó nem kelhet sikra minden ringyongy komédiással, a ki utjába áll, s a kit ő eltapos mint egy férget. Leszámolt. Ehez az ifjú urhoz nincs több szava. De van Elvirához. Tovább ő nem várhat. Vagy, vagy! Ime felajánlja neki szívét és erszényét; fogadjja el!

De Elvira, mintha oltalmat keresne, szorosán simulat Aurél ölelő karjaiba.

— Ime válaszom! felelte lassan, de elég érthetően.

Adorján ur meg sem ütődött. Egy finom gallért az ilyen helyzetek készen találják. Az a híres sarcasticus mosoly, lenéző tekintet elfoglalja arczán helyét. Údvariasan meghajtja magát, egyet suhint lovagostorával a levegőbe s bueszulni csak egy szót dob oda. Egyetlen egy szót: hanem abban az egy szobában benne van Elvira egész jövője, sorsa, romlása, s az a kétségbejött helyzet, mely az örvénybe taszítja. Adorján ur nem durva ember, nem ildomtalan, még csak gyenge haragot sem mutat. Nyájasan, gyöngéden, finoman lebben el az a szó, és mégis úgy hat, mint a tü szurása: megvérez.

Csak ezt az egy szót mondta Adorján ur, hogy: — Élhetetlen!

— És ettől a naptól kezdve Elvira művésze csorbát szenvedett, a csillog fénye homályosodni kezdett, hangja, mint mondják, napról-napra gyengébb lett — játékában nem volt elegancia, chic, könnyűség, kifejezés. — Ah, nem is színésznő!

— És Elvirának kezébe kellett vennie a vándorbotot, s menni másfelé, a hol jobban megbecsülték — mig valaki ott is rá nem sütötte a bélyegyet, hogy: élhetetlen!

— Gyászjele fájdalomtól megtört szeretett kedves jó anyánk néh. ügyvé szül. KIS ORBÁN folyó hó 10-ik napjelenek hatvanegylegyengülésben töröltögtökön delutá gundia-uteza 42. sz. vid ima után a esnyugalomra tétetni a rokonokat, — vevő közönséget bá Debreczen 1883. apkel: József, nevéve mekeik: Andor, Gyula, István, Erz

— A budai tésze körül még min mozzanat. Tóth Gygyobb erélyt fejti megvilágosíthatásár sitottakat naponta A főbírósnak látsz zottan megmarad. Mindazáltal kétség ben ő közvetlen rkezei között levő for ellen szolnák. Csa A veszedelmes gaze volna el. Majd itt, alakban egyszerre, elvész. Csaknem bí előtt Bécsben a addig a sárgás sza ugra, másrészt pedi zárva, hogy a gyil rosban tartózkodik, van, és a mindenfe és fényképek talán rémes gyilkosság demlett jutalmát.

— A tanköte tatása és a tanító zása tárgyában Tó felügyelője rende leközség előljáróság hogy felelősség ter löket, miszerint m meikeket, tekintet május hó közepéig dig a földművelés eisebb gyermekei vel a mindennapi ugyan, tartoznak a ismétlő iskolában p éven aluli gyermek sa értelmeben az teni és június hó v tartoznak, és ha a rában vizsgálja bo aluli gyermekek es tanév betöltése utá és ezen időig az ig mutatását az előlja tévei a tanfelügyel

— Lefejezés. gyilkost, ki öt em reggel végezték ki, rübelül 40 ember h azel udvarán, hol a vetel utján megtört egy vágásra sikerül elült koporsóba h négy perczig tartot ellenállást s néma sása alatt.

— Apróság. az utca sarában a viszi őt egy őrszol ros rögtön ki is h jutott! — mondá a l szeges, kérem, én r ur, nekem meg van én tagja vagyok a „Furesa kifogás.” szegest, hogy a tö

— Szabadkái iddögált együtt két gették a poharokat aztán már nagyon kök azon indítvány meg, kinek van er „kosfejtes.” A másik szor rontottak ossz az agyvelejük. A azonban egyikükne bezakadt, hogy a nal meghalt.

— Szerencse Deés-Aknáról írják ségü Szász János, ment, hogy jelen le nak menyezőjén. duli készült, az if kal lövöldöztek. S volt, de a mint el mondott. Szász er pisztoly csövét, a arczának fordította szemét pocskékké a a szemészethez érts várra hozták a sze lásága nyomorékk

— Új zenem kiadásában megjele tene.” Petőfi Sán szerzé Liszt Fe Részavölgyi és tár „Esztergomi c mántól. Ára 1 frt.

na lángot fogott. A lovakat a gazdasági eszközök mint egyén gazda több mint 80) ett.

Sándor rablógyilkos, mint Pécsét elfogattott. A megvívó az „ujépületből” megszökő bujdosott a vidéken, aztán felismertétvén, rögtön elpáros katonai fedezet mellett. A veszedelmes gyilkos meg lehetőségetelenenből vihetőbe kaczag öreinek, és gulatban van, mint kinek er sem nyomja. A törvényes határozni fog a gyilkos valószínűleg a kötetlénél. Sz. Hatos Sándor katonai törvények halálra ítélik azokat, akik zándékkal felemeli, bár véghez. Hatos erős vasra, és 5-ik pavillonjának 4-ik pályában van elhelyezve.

Nemnykötés. A napokban megyei Arokajja községében Károly nagybirtokos istárintegy 60 drb marha volt, amelyet egy eskívál együtt az istálló ablakán kimenve, et rongálta meg. Szerecsé.

Millió örökség egy lyezon nem régi humy el Jónyában fejedelmi adományval. A múlt esütörtökön hírletet, mely szerint 280,000 vagyonát az ág. hitv. kést hagyta.

Vett gyaluforgács. Erdélyk a következő esetet: N. leányának a napokban volt láttsittel. A lakadalom megtrá emlékeztető tréfákkal, a lakománál számos tré házi ur fűszerezni a vendéget és magyaros zamatját, és ételnek valami rendkívül t érdekel körül. Olyan volt, os. A vendégek mindenike tarabot, s aki észrevette a gyta. Egyik szomszéd falusi darab „süteményt” s bá annak keményesét, megette. A társaság erre hangos kát kísült, hogy a sütemény igen szépen kisüttöt gyalró lett a nevetés központja. re vette a trétát, hogy a roskedést provokálta serte. g közte és a házigazda re fajult. A bírú dühében hatása fokozott, — lekaptá ggyó és szerencsétlenségére s ráltott N-re, a kinek a lő zuzta össze. Persze a vátó helylyé változott. A másnap maga jelentette fel írósnágnál. Valószínű, hogy sz bünper, mert N. kijelenog vádlóul fellépni jó barát s szíva rok Aradon. Szom szerencsétlenség történt e sörösarnokban, hol 6 drb n robbanó dynamitot talál kezeibe vette ugyanis a ogástól az behorpadt. Mit- i kezdé a szívat, mire a kis kupicákban levő d- hadnagy azonnal magához závarokból két darabot.

m kolhet sikra minden ringy- a ki utjába áll, s a kit ő rget. Leszámoit. Ehez az óbb szava. De van Elvirám várhat. Vagy, vagy! Ime tét és e r s z é n y e t; fo-

ntha oltalmat keresne, szol- ólélo karjaiba.

zom! felelte lassan, de elég meg sem ütődött. Egy finom helyzetek készen találják. récus mosoly, lenező tekin- anony helyét. Údvariasan meg- et sühint lovagostorával a bul csak egy szót dob oda- t: hanem abban az egy- Elvira egész jövője, sorsa, kétségbeesett helyzet, mely- jja. Adorján ur nem durva- alan, még csak gyenge ha- Nyájasan, gyöngéden, fino- a szó, és mégis úgy hat, t megvérez.

egy szót mondta Adorján

aptól kezdve Elvira művé- vedett, a csillog fénye ho- tt, hangja, mint mondák- gébb! — játékában nem- e. könnyűség, kifejezés. — zno!

k kezébe kellett venni a mi mástól, a hol jobban mig valaki ott is rá nem , hogy: éhletetlen!

Gyászjelentés. A lesújtó bánat s fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk forrón szeretett kedves jó édes anyánk, illetve nagyanyánk néh. ügyvéd Nagy Pál özvegyének szül. KIS ORBÁN JULIÁNA asszonynak folyó hó 10-ik napján délután négy órakor, életének hatvanegyedik évében, — vég- elyengülésben történt gyászos kimutat. — A boldogulnak földi maradványai f. hó 12-én esütörtökön délután 4 órakor fognak a bur- gundia-utca 42. sz. háznál megtartandó rö- vül ima után a csegléd-utcai sarkertbe örök nyugalomra tetetni. Mely végtisztességtelre a rokonokat, — jó barátokat s a részt- vevő közönséget bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen 1883. apr. 11. az elhunyt gyerme- kei: József, nével: Gál Rózsával s gyer- mekei: Andor, Kálmán és Ilonka. Mária, Gyula, István, Erzsébet és Imre.

A budai rablógyilkosság felderi- tése körül még mindig nem történt lényeges mozzanat. Tóth Gerő vizsgálóbíró a legna- gyobb erélyt fejté ki a szomorú ügy kellő megvilágíthatására, és az elfogott gyanu- sítottakat naponta szigorú vallatás alá fogja. A főbűnösnek látszó Berecz azonban határo- zottan megmarad konok tagadása mellett. Mindazáltal kétségtelen, hogy a szörnyű tett- ben ő közvetlen részt vett; a törvényszék ellen közt levő fontos bizonyíték tagadása ellen szólának. Csak Spanga hiányzik még. A veszedelmes gazembert mintha a föld nyelte volna el. Majd itt, majd ott tűnik fel száz alakban egyezsere, s aztán újra nyomtalanul elvész. Csaknem bizonyos, hogy néhány nap előtt Bécsben volt, és míg az ottani rendőr- ség minden követ megmozdít elfogatására, addig a sárgás szakáll Triestben tűnik fel újra, másrészt pedig azon eshetőség sincs ki- zárva, hogy a gyilkos még mindig a fővá- rosban tartózkodik. A rendőrség folyton résen van, és a mindenfelé szétküldött körözvények és fényképek talán lehetővé teszik, hogy a rémes gyilkosság elkövetoje elvegye megér- demlett jutalmát.

A tanköteles gyermekek iskolá- ztatása és a tanuló befejezésének meghatá- rozása tárgyában Tóth József Pestmegye tan- felügyelője rendeletet intézett valamennyi község elöljáróságához, melyben meghagyja, hogy felelősség terhe alatt utasítsák a szü- löket, miszerint mindnap tanköteles gyer- mekeiket, tekintet nélkül korukra, legalább május hó közepéig iskoláztassák, azontul pe- dig a földműveléssel foglalkozók 10 évesnél idősebb gyermekei az iskolaszék engedély- vel a mindennapi oktatástól elmaradhatnak ugyan, tartoznak azonban vasárnapokon az ismételő iskolában pontosan megjelenni. A 10 éven aluli gyermekek az 1868. évi 58. tc. 53- sa értelmében az egész iskolai évet kitöl- teni és június hó végeig az iskolába feljárni tartoznak, és ha az idősebb gyermekek ko- rabban vizsgára becsatlatnának is, a 10 éven aluli gyermekek csak a törvényszerű tartamu tanév betöltése után becsatlatassanak vizsgára és ezen időig az igazolatlanul mulasztók ki- mutatását az elöljáróság minden fél hó eltelt- tével a tanfelügyelőhöz bekielteni köteles.

Lefejezés. Berlinben Konrad rabló- gyilkost, ki öt embert megölt, tegnapelőtt reggel végezték ki. Az államügyészség s kö- rülbelül 40 ember gyült össze a Moabit fog- ház udvarán, hol a kivégzés, még pedig fej- vetel utján megtörtént. A lefejezés egyetlen- egy vágásra sikerült s az egész kivégzés, az elített koporsóba helyezésével együtt, alig négy perczig tartott. Konrad nem fejtett ki ellenállást s néma maradt az ítélet felolva- sása alatt.

Apróság. Egy ittas ember fekszik az utca sarában. Két rendőr fölemeli s el- viszi őt egy örszobába, a hol egy rendőrbí- ros rögjön ki is hallgatja. „Minő állapotba jutott!” mondá a biztos. „Oh! dadogja a ré- szeges, kérem, én rám ne haragudjék, biztos ur, nekem meg van rá a magam oka... lássa én tagja vagyok a mértékletességi egyletnek.” „Furesa kifogás.” „Tudja én játszom a ré- szegest, hogy a többieket elrettentsem.”

Szabadtán. Dömötör napján, vígan üdögölt együtt két polgár. Egymásután ürít- gették a poharakat egymás jóvoltáért. Mikor aztán már nagyon „éreztek a fejüket,” egy- kők azon indítványt tette, hogy kisorsítsák meg, kinek van erősebb koponyája, üssünk „kostejet.” A másik szívesen ráállt. Három- soron rontottak össze, hogy csakugy reungt az agyvelőjük. A negyedik „összemenésnél” azonban egyiküknek a koponyacsontja úgy beszakadt, hogy a szencsétlen ember azon- nal meghalt.

Szerencsétlenség fegyverrel. — Deés-Aknáról írják, hogy bonczhidai illeté- ségi Szász János, a napokban Deés-Aknára ment, hogy jelen legyen egyik közeli rokoná- nak menyegzőjén. A mint a gyászmenet ind- ulni készült, az ifjúság s mások pisztolyok- kal lövöldöztek. Szász Jánosnál is pisztoly volt, de a mint el akarta sütni: esütörtököt mondott. Szász erre hirtelen belenézett a pisztoly csövébe, mely azon percében, midőn arcának fordította, elsült s félarcát és egyik szemét pocskékká tette. Nem lévén senki, a ki a szemészékhez értsen Deés-Aknán, Kolozs- várra hozták a szerencsétlent, kit vigyázat- lansága nyomorékká tett.

Új zeneművek Táborosky és Parsch kiadásában megjelent: „A magyarok Isté- tene.” Petőfi Sándor költeménye: zenéjét szerző Liszt Ferencz. Ara 80 kr. — Rózsavölgyi és társa kiadásában megjelent „Esztergomi emlékek” Perényi Kál- mántól. Ára 1 frt. — Szegszárdi em-

lék. Eredeti hallgató magyar két frissel. Zongorára szerző Mihályi Ignác z.

CSARNOK.

Spanga Bécsben.

Milyen mulatságos félreértésekre ad okot a mostan uralkodó Spanga-láz, arra nézve érdekes történet jutott tudomásunkra, mely megtörtént Bécs városában:

Tegnap éjjel két órakor becsöngetnek a „Három korona” vendégfogadóba, egy pár ember halad el az álmos kapus páholya előtt s a férfi kér egy szobát. A pinczér megré- mülvé hőköl vissza: előtte áll Spanga, az ezerforintos gyilkos. A pinczér dadogva fe- lel: „Igen... egy ve...” — „Hát vezessen fel.” — „Egész éjjel tetszik maradni, vagy hát micsoda?” — Erre az idegen gon- dolkozik, magyaros pörge kalapját meglöki, csóválgatja a fejét és szomorúan feleli, erős magyaros kiejtéssel: „Ah... bizony nem tudom, majd meglátjuk.” — A pinczér elől- ment a gyertyával, végig a hosszú folyosón, egy első emeleti szobába. Innen a gyilkos meg nem szökhetik. A pinczérnek azonban gondja volt arra is, hogy a gyilkost, ha csak lehet, még ágyban fekvé fogják meg, s köztö- zék meg. Az egyik szárnyfolyosón a pinczér gyertyáját egyszerre kioltotta a léghuzam. A pinczér megfogta az idegen kezét, hogy vesse, ez pedig a vele volt hölgyét. A pinczér érezte, hogy a gyilkos keze mint reszket, mint egy bolondos gyermeké, a ki fél a sötétől, vagy az olyan emberé, akit az akasztófa fenyeget. S az idegen folyton kér- dezte: Helyben vagyunk-e már? Végre a szobába értek. A pinczér világot gyújtott s újra megnézte az ideget: ez ő, valóban Spanga; magyar kalap, szöke simított haj, kurtára nyírt szakáll, himlőhelyek, vastag alsó ajk, szürke felöltő. A pinczér le akarta a felöltőt segíteni, az idegen nem engedte. „Bizonyosan mert revolver van a zsebében.” Az idegen azután kihuzott egy nagy vastag vörös bőrtárczát s letette az asztalra. „Előre méltóztatik fizetni a szobáért?” Az idegen zsebre tette a tárczát s így szólott: „Meny- nyiben kerül?” — „2 frt 50 krba.” Az idegen lefizette a kért összeget, de egy kisebb tárczából, a nagy erszénybe tehát nem pillant- hatott a pinczér. Elmenőben a pinczér ki- huzta a kulesot az ajtóból, s tett bele egy másikat, mely a zárba nem illett... Spanga nem csukhatja be a szobát, tehát el- fogható lesz még az ágyban... Csakhogy Spanga még ravaszabb volt, mint a pinczér, — mert utána a szaladt, — s el- kérte tőle a jó kulesot s kétszer is ráfordi- totta a zárat. — De legalább a házban volt. Negyed óra múlva két titkos rendőr ült a fogadóban, s várt, várt reggelig, a míg a gyilkosnak méltóztatik fölbredni és szobájá- ból kijönni. Hozzájuk csatlakozott Girardi, a bécsiek kedvenc színésze is, ki abban a fo- gadóban lakván, s késő jövén haza, azon me- geliben megtudta a nevezetes fogást, s theáz- gatva várta be a rémes pillanatot reggelig. Háromnegyed 6-kor a szobalány megkoczo- gatta a szoba ajtaját: „Nagyságos ur, már 8 óra van.” De a nagyságos ur ásitva felelte: „Ah! hagyjon békébe...” A szobaleány mögött állottak a titkos rendőrök, s ő nem akar kijönni. Pedig ki kell jönnie. Öt percz múlva a rendőrök utasításához képest a szo- baleány teli torokkal így kiabált a folyosón: „Hogy lehet valaki ilyen számar, óh ökör, kiadja a 4-es szobát, mikor tudja, hogy táv- iratilag meg van rendelve.” — Viszont ordított a pinczér: „Fogja be a zá- ját, különben kap egyet; hát honnan tudhat- tam volna én, hogy az a szoba meg volt rendelve?” A szobaleány ezzel ismét oda- megy az ajtóhoz s a bänkódástól reszkető hangon adja tudtul, hogy az a szoba el van foglalva, méltóztatnék egy másikba menni. Spanga pedig felelt: „Nájn, nájn, köszönöm már úgy is elmegyek.” Most aztán minden- kit elfogott a lázas izgatottság. Várták ret- tetgék a lövést, s a pinczérnek, mint ezer forintot félrúnak hizeletnek. A rendőrök a kapus páholyában húzódtak mrg, hogy a kellő pillanatban előrohannassanak. A fo- gós ó Spanga szobaablakával szemben jár- kált és fityörészett, hogy a gyilkos egészen biztonságban érezze magát... Végre ő jött s utána hölgye... A rendőrök rárohantak, a gyilkos összerázkódott, s dadogva mondta: „Mit akarnak az urak?”... De nem lőtt. Sőt előadott mindent készségesen, a mit tőle kértek, s előadta igazolványát is, mely két- ségtelenül bebizonyítá, hogy ő — kereskedő, még pedig morvaországi. Tableau!

KÖZGAZDASÁG

A vetések.

Hogy első sorban még mindig földmive- löi állam vagyunk, semmi sem bizonyíthatná jobban, mint azon körülmény, hogy a tavasz kezdetétől mindenki összes és főfigyelme a vetések, i letőleg az aratási kilátásokra irá- nyul.

A vetések, aratási kilátások és termésre vonatkozó közlemények nagyon fontosak, és legtöbbször ezek adnak irányt kereskedelmi és ipari forgalomnak, de éppen, mert így be- folyással bíznak, első sorban a legtárgyila- gosabbaknak kell lenniök. Ezt azonban a legtrikábban van alkalmunk tapasztalni és különösen divatban vannak termelői részé- ről az aratási kilátások lehető leszállítása és kereskedők részéről ezeknek tulságos eme- lése.

Mindkét tulzás valóban felesleges már ma, midőn halomra van döntve azon sok fő- fáját okozott állítás, hogy hiába van ter- mésünk, nem értékesíthetjük az amerikai kon- kurencia miatt. Tény, hogy a verseny lé- tezik és Amerika részéről talán még ma sem érte el tetőpontját, de tény az is, hogy a versenyről leginkább akkor volt szó, és akor okozta a legnagyobb aggodalmat, mikor nem volt termésünk. Mert mit tapasztaltunk pl. az 1882/83-iki gazdasági évben? Magyar- országnak igen jó termés volt és azt jól is értékesítette daczára, hogy Amerikának is a megelőzőnél jobb aratása volt és a verseny sokkal intenzívebb fejlődött. A mi termé- sünket tehát, csak legyen, mindig értékesít- hetjük, első sorban, mert minőségével egyik állam termés sem versenyezhet és másod sorban pedig azért, hogy a termelésnél sok- kal nagyobb mérvben növekedett a fogyasztás, úgy, hogy fölöslegünket mindig elhelyez- hetjük, még pedig, mint az utolsó esztendő- ben is tapasztaltuk, tisztességes áron.

A telelés általában kielégítő volt és a késedelmet szenvedett tavaszi munkálatokat, mióta az időjárás kedvezőre fordult, oly erély- vel folytatjuk, hogy azokkal még elég korán fognak elkészülni gazdáink és az teljesen ki van zárva, hogy az aratás késedelmet szen- vedjen. Leginkább tartottak a repcevetések elfagyásától, de mult hetekben forgalomba került hírek legalább is tulzottnak bizo- nyultak, mert a fagyok csak kevés kárt okoz- tak a repceben, mit azon körülmény is bi- zonyít, hogy a repceze ára ismét a régi.

A külföldi vetéseiről következőket jelent- hetünk. N é m e t o r s z á g b a n nincsenek megelégedve a rozs-vetésekkel. A rozsot már gyenge állapotban találta a tél és növelték a bajt a legutóbbi fagyok. Azt hiszik illetőleg remélik, hogy kedvező tavasz még javíthat azokat, mit a tél elrontott, de a mult évihez hasonló eredményt nem remélnék. Hasonlók a panaszok olajveteményeket illetőleg is. — F r a n c z i a o r s z á g b a n március első felében meg voltak elégedve az időjárással, de nem úgy később, midőn fagyok jelenté- keny kárt okoztak. A n g l i á b a n már meg- kezdték a tavaszi munkálatokat, midőn hír- telen utól érte őket a hideg időjárás és a munkálatok megszakítása most sok panaszra ad okot. R o m á n i á b a n a szántóföldek nagy részét hó fűdi még és ez szerencse volt, mert a legerősebb fagy sem árthatott a ve- téseknek. O l a s z o r s z á g déli részén a viszonyok rendesek, de az északiakon aka- dályozták a vegetációt erős és gyakori éjjeli fagyok. O r o s z o r s z á g b o l legutóbb azt jelentik, hogy az időjárás most már kedvező és az előbbi aggodalmak teljesen elenyésztek, csak ez a baj, hogy a kiviteli kikötők jég által el vannak zárva és a gabnaárak Orosz- ország belsejében igen magasak, déli Orosz- országban valóságos éhínség uralkodik. — A mi végre Amerikát illeti, erre nézve még hallgatnak az ottai üzérek és amerikai lapok után csak annyit közölhetünk, hogy hosszabb szárazság után végre volt eső, mely jótékony befolyást gyakorolt a vetésekre.

Husárak

46 kr. Riez Györgynél czegető utca 2599 sz. a. at.

48 kr. Riez Györgynél csapó utca 10. rózsater 6 sz. a. Erdélyi Jánosnál Hatvan ut- ca 1519. sz. alát, Gyarmati Istvánnál mester utca 1442. Varga utca 2238 sz. a. Nagy Mi- hálynál P.-fa utca 970. sz. a. — s végre Szent- tessi Istvánnál szut.-anna-utca 2267 sz. alát.

Minden többi bejelentett mérszárszékben pedig 50 kr.

Debreczen, 1883 ápril 10.

Terményárak a debreczeni piacon.

Debreczen, 1883, ápril 10.

Egy m. mázsa	felső, közép, alsó.
Buza	9.20 9.10 9.00
Kétszeres	7.90 7.80 7.70
Rozs	6.40 6.30 6.20
Arpa	6.20 6.10 6.00
Zab	6.60 6.50 6.40
Tengeri	6.60 6.50 6.40
Köles	6.80 6.70 6.60
1 szál burgonya 50 kilogram 1.60	
100 kl. szalonna	65. 64. 63. frt.
100 kl. haj.	65. 64. 63. frt.

A vásárbírószág.

Legujabb.

(A „Debreczeni Előőr” eredeti táviratai.)

Budapest ápril 11. A képviselőház mai ülésén a közép-tanodai tjavaslat rész- letes tárgyalását folytatja minden neve- zetesebb mozzanat nélkül. A fölvi kér- dések már elintéztettek. — A napirend előtt Turgonyi a regalekérések megoldása tárgyában interpellált.

Alesuth, ápril 11. József főhercegnél a keresztelési bémálási ünnepély tegnap nagy fényvel megtartott. Hűvös időjárás miatt a nagyteremben volt az oltár felállítva. Az új szülött főhercegnő Erzsébet Klotild Mária nevetek kaptá, keresztszülök Párisi grófné és A u m a l e herceg. — kiket

Mariska főhercegnő és Koburg Ferdinánd her- ceg helyettesítettek. Mariska főhercegnő Erzsébet bérmanevet kapott, bérmanya a ki- rályné, kit özvegy Coburg hercegné helyet- tesített. A szertartást Símor primás végezte Zálka, Pauer püspökök, Kruesz főpápat, Rómer és Szelly kanonokok segédletével. A szertartás után diszebél.

Fiume, ápril 11. A fővárosból visszatérő kormányzó a lakosság tegnap este nagy demonstrációval fogadta. A kormányzó ki- látásba helyezte állásába maradását mind- addig, míg a kormány olyan személyiséget talál, ki Fiume érdekeit ép oly melegen és őszintén felkarolja, mint ő.

Marseille ápril 11. Hétezer kikötői munkás beszüntette a munkát. Rendzavarás eddig nincs.

London ápril 11. Itteni helyőrség erős- bitésére Chatamból 400 katona utnak indit- tatott.

DEBRECZENI SZINHA Z.

Bérlét. 160. szám

Vadnay Vilma jutalomjátékául.

A három pár cipő.

Énekes életkép 3 felv.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos

Nyilt-tér.
1883-iki
FRISS TÖLTÉSÜ
szolyvai, polenai és luhi
Erzsébet ásványvizek
diszesen kiállított üvegekben megrendel- hetők:
Munkácson és Nytregyházán
a központból. a főraktárból.
Marsalkó Károly,
munkási uradalmi ásványvizek bérleje.

Árlejtési hirdetés.

Debreczen szab. kir. város belő ter-ületén levő kiépített utak fenntartásához és tovább építéséhez az 1883. 1884. és 1885-ik években szükséges tört kavics és burkolati kövek szállításának biztosí- tására a f. évi április hó 27-én d. e. 10 órakor a városház nagy termében szóbeli árlejtéssel összekötött írásbeli zárt ajánlati tárgyalás tartatik. Szállítandó évenként körülbelül 900 köbméter kavics, 10,000 drb. koczka, 20,000 drb. fejkő és 400 köbméter burkolathoz alkalmas terméskő.

A nevezett anyagok beszerzésére kö- vetkező összegek vannak előirányozva:
900 köbméter kavics á 7 frt 75 kr. 6975 frt.
10000 drb koczka kő ezzenként 292 frt — 2920 frt.
20000 drb fejkő 196 frt — 3920 frt.
400 köbméter terméskő 6 frt — 2400 frt.
Összesen — 16215 frt.

A feltételek a város mérnöki hivata- lában megtekinthetők, és a mustra kövek az árlejtés megkezdéseig ezen hivatalnál teendők le. Az írásbeli ajánlatokban kite- endő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és azokat elfogadja. A feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Felhivatnak vállalkozni szándékozóok, hogy 800 frt bánatpénzzel ellátva a neve- zett időben és helyen jelenjenek meg, illet- ve 50 kros bélyeggel és 800 frt bánatpénz- zel felszerelt ajánlataikat a szóbeli árlejtés megkezdése előtt a polgármesteri hivatal- hoz adják be, melyek is a szóbeli árlejtés befejezte után ayilvánosan fel fognak bon- tatni.

Kelt Debreczen város tanácsának 1883-ik évi mártius hó 30-ikán tartott üléséből.

Béslér Lajos
jegyző.

Lakás változtatás. Tenyész kosok- és magburgonya eladása.

Tisztelettel értesitem a nagy-
érdemű közönséget, hogy la-
kásomat n. csapó-utczáról n.
hatvan-utca 1564-ik számú
házunkhoz tettem át.

Dr. DUSÓCZKY PÁL
orvos sebész, tudor, szülész.

magburgonya eladása.

A debreczeni kir. gazd. tanintézet
gazdaságában Pallagon az eladásra ke-
rülő tenyész kosok ápril hó 15-től áruba
bocsájtatnak. —

Ugyanott mintegy 200 m. mázsá-
magnak való burgonya eladó, helyben
1 fnt 80 krért m. mázsáenként.

Üzlet megnyitás.

Alulírott tisztelettel tudatja a n. é. közönséggel, hogy

ugy **NŐI**, mint **FÉRFI** szabó- és divat-
árus kellekben,

valamint mindenféle rövid, szövőárúk, fehérműek,
csipkék, szalagok, keztyűk és fűzőkben

dusan felszerelt üzletemet mai napon megnyitottam,

főtér Schäffer-féle házban

(a Hungaria kávéházzal szemben.)

E szakmában a legelső gyári helyeken szerzett tapasztalataim képe-
sitenek mindenben rendkívül olcsó árakat szabhatni, és midőn még legpon-
tosabb kiszolgálást biztosítok, kérem a n. é. közönség kegyes pártfogását.
Debreczen, 1883. márczius 21.

Tisztelettel

SCHWARCZ M. L.

Dietrich és Gottschlig

m. kir. udv. szállítók

tea- és rum nagykereskedők
BUDAPESTEN,

ajánlják a tőlük behozott eredeti

SÓSBORSZESZT,

melynek ára egy nagy palack 60 kr., és egy kis palack 32 kr., — használati utasítással.
Általánosan elismert „Lee Vilmos” által feltalált gyógyszer a legjobb eredmén-
nyel használható minden külső vagy belső gyuladás, köszvény, czuz, fej, és fogfájás el-
len, megsebesülésre, vagy nyitott sebekre, égési sebek, rákgyuladás, bénulás, szemgyu-
ladás stb. ellen. A sóbszesz gyógyszer, földrésznünk és Anglia legnagyobb tekintélyei
által mint biztosan és jól ható szer ajánltaik.

Só nélküli borszeszünket

különösen ajánljuk fogtisztítási szerül, minthogy beteges fogbust gyógyít és a fogak fényét
emeli; ugyszintén a fejbőr tisztítására és korpa távolítására.
Debreczenben kapható Gaszner Károly urnál.

gyomor-cseppek;

Egy üvegese ára használati utasítás-
sal együtt 35 kr.

Kapható: Debreczenben Dr. Rothnek V.
Közlő Gáspár Gyógyszertár urnál, va-
lamint az osztálygyár hirdetőm által ma-
nyasabb gyógyszertárban és kereskedésben.
Központi széküldési raktár nagyban és ki-
csinyben.

Brady Károly,
az „Anagyalló” címűt gyógyszerárban
Kremserben, Morvaországban.

1881-ik évben 295.000 palack, 1882-ik évben 550.000 palack lett leszállítva.

A mohai ÁGNES-forrás

hazánk egyik legzénsavdúsabb

savanyuvize

kitűnő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az ideg-
rendszer bántalmain alapuló bajaiban. Általában a víz mind azon kóroknál
kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrend-
szer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva már is kiterjedt kedveltségnek örvend.
Fris töltésben mindenkor kapható

ÉDESKÜTY L.

m. k. udvari szállítónál Budapesten, Erszébettéren.

Ugyszintén minden gyógyszertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

Debreczenben: Csanak József, Geréby Fülöp, Rickl J. Zelmós, Andre és Szabó,
Varga Lajos urnaknál.

1881-ik évben 295.000 palack, 1882-ik évben 550.000 palack lett elszállítva.

A BUDAPESTI Ásvány VEGYÉSZETI GYÁR

ákácfa utca 35 szám,
ajánl a következő cikkekett!

!Rovar por!

svábok, oroszogár, (bűdösörös) poloska,
balha, moy és minden a világon létező
rovar ellen, azonnal ölé hatásu.

Egy 25 deka súlyu csomag, utánvé-
tellel 50 kr.

Fém tisztító pomádé!

fém tisztító paszتانak is nevezve, legna-
gyobb fajta csomagolással együtt csak 50
kr. Utánvét mellett.

Parkány és egérméreg!

a legjobb, biztos hatása, azonnal ölé szer,
jótállás mellett csomagolással együtt után-
vétellel 50 krért.

Vörös tisztító por!

15 díszesen kiállított csomag 50 kr.
Utánvét mellett.

Bécsi mész!

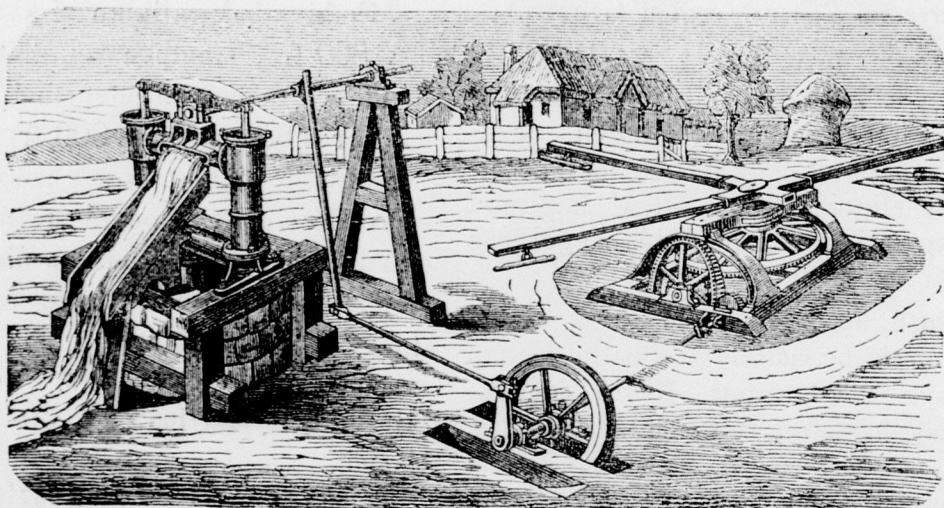
friss, 15 légmentesen elzárt csinosan kiál-
lított csomag 50 kr. Utánvét mellett.

KERESKEDŐK százalékban rézesül-
nek, s kívánatra az összes gyártmányaink-
ről árjegyzéket küldtünk.

Az első magyar gép- és tüztöltőszer gyár, harang és ércöntöde.

WALSER FERENCZ

BUDAPEST. ROTTENBILLER-UTCZA 66.

ajánlja gyárának korunk igényeinek megfelelően berendezett vízművi osztályát az ármentesítő
társulatok, a megyei és magán mérnök urak gőzmalom- és gyártulajdonosok, a megyei és
városi közhatalóságok

és a gazda közönség becses figyelmébe.

A szivattyu gyár készít

ármentesítő, körfuró, bányaszivattyukat

házi és gazdasági kutakat, vállalkozik

GYAPJUMOSODÁK, VIZVEZETÉKEK, GÖZ- és ZUHANY-FÜRDŐK

berendezés minden

VIZMŰ MUNKÁLATOKRA.

A gyár készítményeiért telje jótállást vállal.

Kívánatra költségtelek és képes árlapok díjmentesen bocsátanak rendelkezésre.

Szerkesztőség és

Piacz. SIMONFFY-
házával szem-
ben.

HIRDETME

előfizetési pénzek és a kiad-
valamint a lap szellem-
minden közleménye

Dörmentelen levelek csak
fogadtatnak

X. évfolya

n— Szerbián
chája van a baj
személyében, kit
nagy pompa közt
az ő szerb ipeki
mányos és jogszer

Mraovicz ne-
szarmazásu pátriár-
ötven év előtt Ob-
delem Jovanovicz
pész fiát tette me-
Pesten végezte a
theologiai tanul-
fogva az öreg Mi-
karlovczai pátriár-
Szerbia egyik leg-
neve ma is még
tárgya s ki egész
tehetséges egyház-
biába. Ezek egyik-
nek vasárnap tet-
loczán a metropol-
nagy feladat vár,
utóljára az ő köz-
előtt hivatalából
nek kormányzata
semináriumokban
orthodoxia fészke
egyházi életébe
tába.

Mraovicz fel-
biai megméltelyez-
és hierarchiát saj-
szaterdje s eltáv-
meket, melyek az
keit semmibe sem
ségüknek azt te-
dalmi panszláv e-
álljanak. S biz ez
állannak is érde-
magának Szerbián-
biában is egy kis
telével mindenki
iki háboru, mely
hivei hajszolták,
taira semmi szük-
mányait Szerbia,
mellett békében i-
boru indító okai
tak, midőn Sze-
szolták.

Szerbiának

A „Debreczeni

Az ez

Irta: Fran

Schomberg a
majd meghal bánat

A híres kour-
alig ártott meg hu-
szemei fölött — sz-
ságot és kétségbees-
nap sürűbb lesz a
ezelőtt vette észre
betegségnek. Egy-
nak tükre előtt ül-
ritka ködbe volna
nyu kód még sürű-
szonyrak eszébe ju-
ran szenvedett fejte-
olykor panaszkodot
fekete pontokat,
kért a szemorvosok
egyveztek a baj di-
netek lassan de fo-
napon végre az ol-
legették. De Schom-
az asszony, a ki az
zött szomorúságot,
bűnei által eltompít
ébrednek és felláz-
hogy egy aczéleszk-
a kiért Royamont
gyermek, a kit
meghalt egy spada